

European Union

د سياسي گوندونو استازو او د ولسی جرگی انتخاباتو لپاره د خپلواک نوماندانو لارښود

Supported by ECES

د دغه لارښود عمومي موخه: د سياسي ډلو او نوماندانو استازو لپاره مناسب چمتووالی باوري کول خو هغوي ته وړتيا ورکړي چې د رايه ورکولو په مرکز کې د يوه استازي په توگه خپله دنده په سمه توگه سر ته ورسوي (څارنه وکړي) چې دا به د افغانستان د ټولټاکنو د پروسې په روڼتيا کې همکاري وکړي.

د دغه لارښود ځانگړې موخې:

- ✓ د يوه استازي په توگه له تاسو سره ستاسو د رول، حقونو او مجبوريتونو په پېژندلو کې مرسته وکړي.
- ✓ د جرمونو سزاگانې، جرمي
- ✓ د سياسي ډلو او فردي نوماندانو استازو لپاره د اخلاقياتو د کود په پوهېدنه کې د سره مرسته وکړي
- ✓ له تاسو سره مرسته وکړي چې د رايه ورکولو په مرکز کې د ټولټاکنو په ورځ د ټاکنو د خپلواک کميسون د کارکونکو او د ټولټاکنو د نورو ونډه والو (د ټولټاکنو د شکاياتو کميسون، څارونکي، استازي، رسنۍ) رول وپېژنئ.
- ✓ له تاسو سره مرسته وکړي چې د ټولټاکنو په ورځ د پرانيستي، رايه ورکولو، بندولو او شمېرلو کړنلارو په مناسب ډول وپېژنئ.
- ✓ د رايو ورکولو او شمېرلو کړنلارو لپاره د ټاکنو خپلواک کميسون ته د نوي بایو ميټريک تصديق دريښني
- ✓ د ټاکنيزو شکايتونو د کميسون رول او ستونزې او ننگونې بشپي
- ✓ تاسو ته شرح کوی چې د پايلو فورمي او په هغو کې دننه عناصر څه ډول بنسکاري
- ✓ د ولسي جرگې او د ۲۰۱۸ کال د ټولټاکنو په اړه د شاليد معلومات درکړي.
- ✓ تاسو ته د ټاکنو له ورځې څخه مخکې د چمتووالي او د ټاکنو پر ورځ د څارنې او راپور ورکولو لپاره معلومات چمتو کړي.

د یوه استازي په توګه ستاسو دنده څه ده؟ د سیاسي ډلو او خپلواکو نوماندانو استازي د ولسي جرګې د ټولټاکنو د روڼتیا او اعتبار په باوري کولو کې مهم رول لوبوي. د دغه استازو ترڅنګ د مدنی ټولې ناظرین لکه (TEFA، FEFA)، ETWA (او نور) او همدا راز د ټاکنو د شکایاتو کمیسیون او رسنۍ د رایو ورکولو په مرکزونو کې موجود وي او د ټاکنو د خپلواک کمیسیون د کارکوونکو د کار څارنه به کوي.

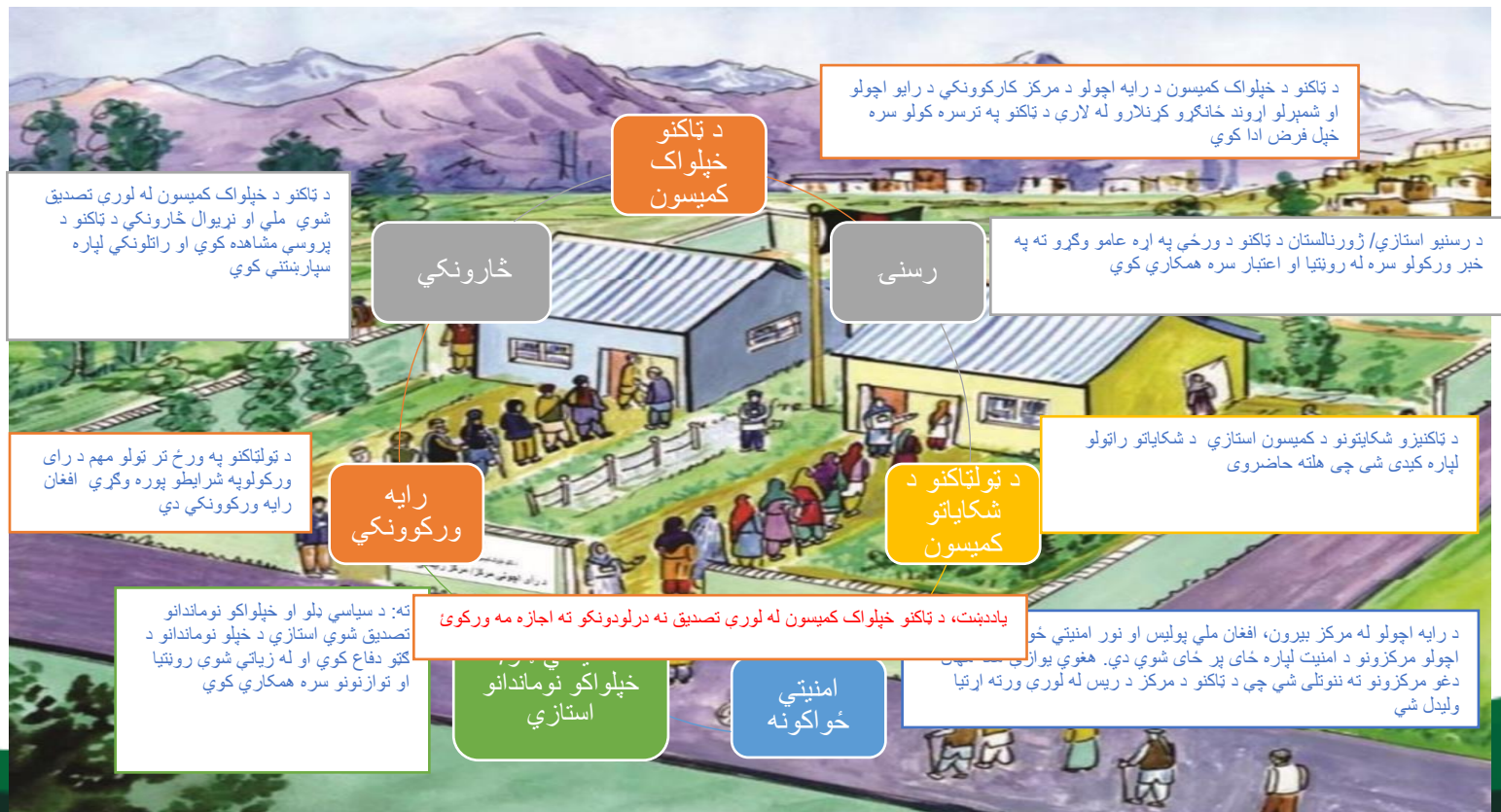
اصطلاحات ماده ۴: ۱۲ – څارنوال (مانیټور): هغه شخص دی چې د یوې سیاسي ډلې، یوه نوماند، یوې ملي یا نړیوالې ادارې په استازیتوب له کمیسیون څخه د اعتبار لیک ترلاسه کړي خو د ټولټاکنو د پروسې څارنه وکړای شي.

د سیاسي ډلو یو مهم مسوولیت¹ د ټاکنو د پروسې په اوږدو کې د څارونکو په توګه د دندې پر مخ وړل دي خو د ټولټاکنو په اوږدو کې له نږدې څخه د کارېدونکو کرنلارو د نقت په څارنې سره د خپلې ډلې ګټې خوندي کړي. د سیاسي ډلو د استازو مهم رول د بشپړې پروسې څارنه او هغه ناسمې کړنې معلومول دي چې بنایي د درغلی لامل شي. د دې لپاره په پسرلي کې د ثبت په ترسره کېدونکې پروسه کې، د رایې د صندوقونو د بندېدلو، د رایو اچونې، د رایو د صندوقونو د پرانیستلو، د رایو د شمېرلو او د رایو د صندوقونو د انتقالولو پر مهال د دغو ډلو شتون مهم دی.

 <p>کمیسیون مستقل انتخابات د ټاکنو خپلواک کمیسیون Independent Election Commission</p>	
	<p>مسجد اتفاق</p>
<p>محمد علي وفا</p>	<p>د استازی نوم/اسم نماینده Name of Agent</p>
<p>153070873641048</p>	<p>ذکارت شمېره/ شماره کارت Badge Number</p>
<p>حزب توسعه افغانستان د مؤسسې نوم/ اسم نهاد Organization</p>	
<p>استازی / نماینده Agent</p>	
<p>میماغفار: این کارت الی حکم انتخابات ولسی جرګه و شوراى ولسوالی مدار اغفار است</p>	

¹ <https://aceproject.org>

د ټولټاکنو په څارنه کې د سیاسي ډلو او نوماندانو د استازو د دخپلولو گټه دا هم ده چې هغوي د ټولټاکنو د پروسې په قانونیت او اعتماد کې همکاري کوي. هغه سیاسي ډلې چې د ټولټاکنو د پروسې څارنه یې کړي وي، د درغلی له ثبوت درلودلو پرته له رسمي پایلو سره د مخالفت کولو احتمال یې ډېر کم وي.

د ټاکنو د خپلواک کمیسون د رایه اچولو د مرکز کارکوونکي د رایو اچولو او شمېرلو اړوند ځانگړو کړنلارو له لارې د ټاکنو په ترسره کولو سره خپل فرض ادا کوي

د ټاکنو خپلواک کمیسون

د ټاکنو د خپلواک کمیسون له لورې تصدیق شوي ملي او نړیوال څارونکي د ټاکنو د پروسې مشاهده کوي او راتلونکي لپاره سپارښتنې کوي

څارونکي

رسنۍ

د رسنیو استازي/ ژورنالستان د ټاکنو د ورځې په اړه عامو وگړو ته په خیر ورکولو سره له روڼتیا او اعتبار سره همکاري کوي

د ټولټاکنو په ورځ تر ټولو مهم د رای ورکولو په شرایطو پوره وگړي افغان رایه ورکوونکي دي

رایه ورکوونکي

د ټاکنیزو شکایاتونو د کمیسون استازي د شکایاتو راتولو لپاره کیدي شی چې هلته حاضرېدی

د ټولټاکنو د شکایاتو کمیسون

ته: د سیاسي ډلو او خپلواکو نوماندانو تصدیق شوي استازي د خپلو نوماندانو د گټو دفاع کوي او له زیاتې شوې روڼتیا او توازنونو سره همکاري کوي

خپلواکو نوماندانو استازي

امنیتي ځواکونه

یادښت، د ټاکنو خپلواک کمیسون له لورې تصدیق نه درلودونکو ته اجازه مه ورکړئ

د رایه اچولو له مرکز بیرون، افغان ملي پولیس او نور امنیتي ځواکونه د امنیت لپاره ځای پر ځای شوي دي. هغوي یوازې د امنیت د دغو مرکزونو ته ننوتلی شي چې د ټاکنو د مرکز د ریس له لورې ورته اړتیا ولیدل شي

۸۳ بڼه ماده/ د ۲۰۱۶ کال د ټولټاکنو قانون: د څارونکو (د ډلو د استازو او نوماندان) او مشاهده کوونکو حقونه او مجبوریتونه

مجبوریتونه	حقونه
<p>د ۲۰۱۶ کال د ټولټاکنو د قانون او نورو حقوقي اسنادو او کړنلارو درناوی وکړي</p> <p>د ټاکنو د خپلواک کمیسیون له لورې خپور شوی اخلاقياتي کود ولولي او اطاعت یې وکړي</p> <p>د ټاکنو د خپلواک کمیسیون له لورې ورکړل شوی د اعتبار کارت ولري</p> <p>له گونگیسو جوړولو او تشنج پیدا کولو څخه ډډه وکړي</p> <p>د رایه ورکولو او شمېرلو په پروسه کې لاسوهنه ونه کړي او نه هم د رایه ورکولو موادو ته گوتی وروري.</p> <p>لطفاً ټول حقایق په خپل راپور کې ولیکي</p> <p>که چېرې څارونکی مشاهد او ناظر خپل قیودات/ مجبوریتونه ونه پېژني، د رایه اچولو د مرکز مشر بنایي له نوموړي مرکز څخه د هغه/ هغې د وتلو امر وکړي.</p> <p>د څارنو او د راپور چمتو کولو او شکایاتو ثبتولو پر مهال باید واقعي او بی طرفه وي</p> <p>که چېرې څارونکی او مشاهده کوونکی د رایو د شمېرنې په پروسه کې موجود نه وي، PS مدیر د محل به د شمېرنې پروسې ته دوام ورکړي او د رایو اچولو د مرکز په ژورنال کې د څارونکو او مشاهده کوونکو نه شتون ثبت کړي.</p>	<p>له کمیسیون څخه اعتبارلیک ترلاسه کړي</p> <p>د ټولټاکنو په پروسه، د رایه ورکولو او شمېرلو په مرکزونو کې موجود وي.</p> <p>د ټاکنو د خپلواک کمیسیون له لورې د ټولټاکنو د پروسې اړوند معلوماتو ته لاسرسی ولري</p> <p>گرانو ناظرینو د ټولټاکنو پر مهال د کوم سرغړاوي، غیر معیاری چلند او یا جرم په صورت کې د ټولټاکنو خپلواک کمیسیون یا د شکایاتو کمیسیون سره شکایت ثبت کړي.</p> <p>د ټولټاکنو د پروسې په اړه یو راپور چمتو کول چې باید واقعي او بی طرفه وي</p> <p>هېڅوک حق نه لري چې څارونکی د رایه ورکولو او شمېرلو له مرکز څخه وباسي خو یوازې په هغه صورت کې کولای شي چې د رایه ورکولو شمېرنه ترسره شوي او صندوقونه بند شوي وي.</p> <p>د بایومیتریک ماشین له چالانولو څخه وروسته، مسوول باید د احصایې انتخاب وگوري او څارونکي او مشاهدین ډاډه کړي چې په هغې کې هېڅ ریکارډ موجود نه دی.</p> <p>د پروسې په پای کې، هغه باید څارونکو او مشاهدینو ته د هغو رایه ورکونکو شمېر وښيي چې ثبت شوي وي.</p>

قانون: ټاکنیز جرمونه او دیسپلیني اقدامات

ټاکنیز جرم	د افغانیو په حساب نغدي جریمه
د رایو اچولو په مرکزونو کې یوه نوماند پورې د اړونده سمبول یا نورو نښو کارول د کمپاین په موادو کې کمپسون یا دولتي ادارو پورې د اړونده سمبول یا نورو نښو کارول	۵۰۰۰ تر ۵۰۰۰۰
نور وګرې له قانون څخه سرغړونو ته هڅول؛	۴۰۰۰۰ تر ۸۰۰۰۰
له ټاکل شوي مهالوېش څخه مخکې یا وروسته د ټاکنیزو کمپاینونو پیل کول (سره له دې چې تر دغه قانون لاندې له دغو حقونو څخه محروم وي)	۵۰۰۰۰ تر ۱۰۰۰۰۰
د یوه دولتي کارکوونکي له لوري د یوه نوماند په ګټه یا خلاف کمپاین ترسره کول؛	۱۰۰۰۰
د نوماندانو څارونکو ته د شکایاتو د فورمو له چمتو کولو څخه ډډه کول	۵۰۰۰۰ تر ۱۰۰۰۰۰

د ۲۰۱۶ کال د ټولټاکنو قانون: ټاکنیز جرمونه او د بند سزا

د دې لپاره چې د درغلي مخه نیول شوي وي، په جنایي قانون کې ټاکنیز جرمونه او ورسره تړلي د بند سزاوي پیژندل شوي دي:

ټاکنیز جرم	د بند سزا
د یوه نوماند په ګټه یا تاوان د یوه رایه ورکوونکي، نوماند او یا څارونکي او مشاهده کوونکي د وېرولو یا اغېزمن کولو لپاره، د پوځ، پولیسو او ملي امنیت په ګډون له پوځي وسایلو او نښو څخه ناوړه ګټه اخیستنه.	لږ تر لږه درې میاشتې
په ټاکنیزو پروسو کې د اغېز پیدا کولو په موخه د ډډو تر لاسه کول یا وړاندیز کول تهدید، لاسوهنه، سپکاوی او پر یوه رایه ورکوونکي، نومان، څارونکي، مشاهده کوونکي، رسنۍ او د ټولټاکنو پر کارکوونکو فشار راوړل.	۵ کاله بند
د واقعیت د پټولو په موخه د رایو د کاغذونو او د پایلو د فورمو پټول؛	دوه کاله
له قانوني اجازې پرته د ټاکنیزو اسنادو بېخایه کول، انتقالول یا یې په خپل ملکیت کې اخیستل	تر دريو کلونو

له نفاقونه سرچينو څخه مالي مرسته تر لاسه كول له بهرنيو اتباعو يا هېوادونو يا په افغانستان كې د بهرنيو هېوادونو له مېشتو ديپلوماتانو څخه نغدي مالي يا نوري مرستې تر لاسه كول او منل	
له قانوني اجازې او واک پرته د پايلو د شمېرنې د مركزونو د سيستمونه په سافټوير يا هارډوير كې گوتي وهل	له يوې مياشتې كم او له يوه كال څخه زيات
تاوتریخوالی كول يا فشار راوړل يا امنيتي ستونزې پيدا كول چې د ټولټاكنو په پروسه كې د مزاحمت لامل كيږي	له دوه كلونو څخه زيات
د رايو د كاغذونو يا حساسو ټاكنيزو موادو او ټاكنيزو اسنادو پټول يا له منځه وړل	زيات او د منځنۍ مودې بند
د جعلی اسنادو په كارولو سره رايه اچول د يوه شخص په نه شتون كې د هغه رايه كارول	لنډمهاله بند
د رايو پېرودل او پلورل د يوه نوماند په گټه يا تاوان د ثبت د كتاب، د پايلو د پاڼو او د رايو د كاغذونو په گډون د ټاكنيزو اسنادو بدلول يا تبديلول د ټاكنو په جريان كې د يوه نوماند په گټه يا تاوان د رايو زياتول يا كمول	تر دريو كلونو د منځمهاله مودې بند
د حقيقت د پټولو په موخه د ثبت شوو شكايتونو او نيوكو پټول او پر خپل وخت نه پروسس كول	لنډمهاله بند چې له ۳ مياشتو څخه كم نه وي
د رايو اچولو او شمېرلو د پروسې په اوږدو كې د څارونكو، مشاهده كوونكو او رسنيو د گډون مخه نيول	تر دريو كلونو د منځمهاله مودې بند

فريده

مواد ترلاسه کوي او د رایه اچولو مرکز تنظیموي، د رایه اچولو د موادو وپښته باوري کوي، باوري کوي چې د رایه اچولو مرکزونو ته صحیح د رایو پانې رسېدلی دي د موادو د ترلاسه کولو فورمه بشپړوي

باوري کوي چې د رایه اچولو د مرکز په ۱۰۰ مترۍ کې کمپاینې مواد موجود نه دي

باوري کوي چې د رایې د پانو د صندوق پر سټېکرونو معلومات بشپړ او سم دي

د شمیرنې د پروسې په پای کې، د رایې د مرکز د پایلو فورمو پاکتونه له هر اړوند مرکز څخه راټولوي او په یوه یو مشهود ساتلو بکس کې یې اچوي

د TEBS په کډون، رایه اچولو د مرکزونو مواد د ولسوالۍ په کچه د ټاکنو مامور ته تسلیموي.

سید

شهلا

د ټاکنو د خپلواک کمیسون د رایه اچولو د مرکز مشر:

د رایه اچولو په مرکز کې د نظم ساتلو مسوولیت لري

باوري کوي چې کړنلاري په مناسب ډول تعقیبېږي

د رایه اچولو مرکز په ژورنال کې مهمې پېښې ثبتوي

هغه شکایتونه او ننگونې خوابوي چې د رایه اچولو په مرکز کې راپورته شوي وي

د پایلې فورمه او نورې اړینې فورمې بشپړوي

د اچول شوو رایو بشپړه او دقیقې شمېرنه ترسره کوي او پایلې ثبتوي

کل

لینا

د ټاکنو د خپلواک کمیسون د رایې د پانې ورکونکې:

ویني چې د رایه ورکونکي د ښي لاس گوته په رنگ ککره ده

باوري کوي چې د رایه ورکونکي ټنکره تصدیق شوی ده.

د رایې یوه پاڼه راخلي او شا ته یې په هغه ځای کې ټاپه کوي چې د ټاپې لپاره ځانگړی شوی وي

رایه ورکونکي ته د رایې ورکولو پروسه تشریح کوي

رایه ورکونکي ته ښيي چې د رایې پاڼه څه ډول قات کړي

رایه ورکونکي ته تشریح کوي چې د رایې د پانې خرابېدلو په صورت کې بله ترلاسه کولی شي

وحید

فاطمه

د رایه اچولو په مرکز کې د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسون استازي

د ټاکنیزو شکایتونو کمیسون د لومړي ځل لپاره د رایه اچولو په هر مرکز کې د خپل یوه استازي ټاکنو اراده کړي ده څو ټاکنیز شکایتونه راټول او د ټاکنو د خپلواک کمیسون د کارکونکو رول وڅاري

یوسف

فرشته

د ټاکنو د خپلواک کمیسیون د هويت معلومولو او رنگ و هلو مامور:

د رایه ورکوونکو د تابعیت تذکره ویني څو باوري کړي چې د تذکرې انځور د رایه ورکوونکو له مخ سره مطابقت کوي
د رایه ورکوونکي د دواړو لاسونو گوټي ویني څو باوري کړي چې لا دمخه رنگ شوي نه دي
له رایه ورکوونکي څخه غواړي چې د خپل بڼي لاس گوټه په رنگ کي ننباسي
تذکره باندې ټک مارک کوي یا د صحیح نښه کارې
په لست کي د رایه ورکوونکي نوم پیدا کوي
د رایه ورکوونکي له نوم سره نږدې نښه کارې

بصیر

ساهره

د شکایاتو د خپلواک کمیسیون د رایه اچولو د مرکز د کتار کنترولوونکي:

د قطار یا د صف د کنترول مسوول پرته له دی دندینه د بایومتریک اخستنی مسولیت هم لری

نجیب

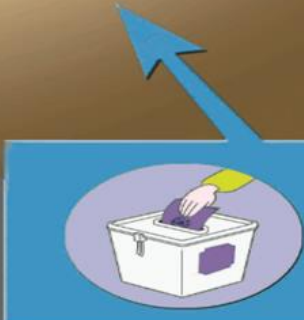
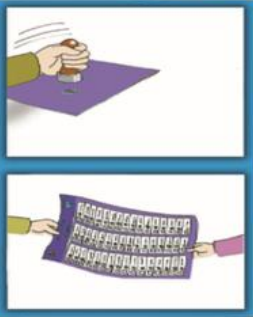
نوریه

څارونکي: مشاهدین او د خپلواکو نوماندانو استازی

د رایو اچولو په مرکز کي د رایي ورکولو او شمېرلو پروسه مشاهده کوي
د پوښتنی وړ او ناسمی کړنی د رایو اچولو د مرکز مشر ته رسوي او د مرکز په ژورنال کي خپلي ملاحظي ثبتوي.
د شمېرلو د پروسې مشاهده کوي، د پایلو فورمه لاسلیک کوي او خپل نوماند لپاره ارقام ثبتوي.
د رایه ورکوونکو وړ توب تر نیوکي لاندې نیسي.
د رایو اچولو په مرکز کي د شکایت د فورمو په بشپړولو سره، خپل شکایتونه د ټاکنیزو شکایتونو خپلواک کمیسیون ته رسوي.

شیر

د نويو نوماندانو له لست سره يو ځای چې د رایو اچولو له مرکزونو سره وصل دي، د رایه ورکونکو د بایومیټریک د تصدیق کارونه به د افغانستان له پخوانیو ټاکنو سره اصلي توپیر رامنځته کړي. زده کړی چې دا به څه ډول کار وکړي!

د رایو اچولو په مرکزونو کې د ټولټاکنو د ورځې ۴ پړاوونه

1 پیلېدنه

د رایه اچولو مرکز د سهار په ۷ بجو پرانیستل کېږي
د ټاکنو خپلواک کمیسیون کارکوونکي موجود وي
د ټاکنو ټول مواد باید موجود وي
رایه اچونه پیلېږي

2 رایه اچول

رایه ورکونکي د رایه اچولو محل ته ځي
د رایه ورکونکو له لست سره د هويت لیدل
د بایو متریک اخیستل
پر گوتو رنگ لیدل کېږي
رایه ورکونکي د رایي پاڼه اخلې او کوچنی کوټه کې خپل نوماند انتخابوي
رایه ورکونکي د رایي پاڼي اچوي

3 بندېدل

په کتار کې ولاړو رایه ورکونکو ته د رایه ورکولو اجازه شته
د محل مشر رایه ورکول اعلانوي، بندوي او درایو ورکولو د بندېدلو وخت د دغه مرکز په ژورنال کې لیکي، د رایو په صندوق د رایو ورکولو مهر لگوي او د مهرونو پرلپسې شمېره د مرکز په ژورنال کې ثبتوي.
د رایو اچولو د مرکز مشر د هغو وگړو نوم ثبتوي چې د رایو شمېرلو پر مهال موجود وي

4 شمېرنه

د رایه اچولو د مرکز مشر باید د شمېرنې بهیر تشریح کړي (دوه گامونه: ترتیب کول او شمېرنه)
په ژورنال کې د بکس او د ثبت کولو مهرونه لیکل
د صحنې او غط رایو ټاکل
د بکسونو ټول شمېرې وشمیرېدل
د هر کانديد لپاره د رای پاڼي 50 بندولونو ته رسېږي او رسی سره بنول
باقی رای پاڼو وشمېرئ
رئیس د پایلو نتیجه اڅپار کوي
رئیس فورمو بک کې
رئیس له 4 څارونکو څخه غواړي چې نومونه ولیکي، د کانديد نومونه او نېټه لاسلیک کړي

که چیرې څارونکي نه وي،

د زیاتو رایو سره د کانديدانو څارنه به پایلو شنه کاپي تر لاسه کړي

د پایلو مدیر ته د پایلو فورمي او توکي سپارل

پایلي په محل کې وښودل شي

د اله گولي یا نورو پېښو په صورت کې د رایو اچولو د مرکز بندېدل: د رایه اچولو د ولسوالۍ په کچه مامور یا ملي پولیسو په لارښوونه، هغه مهال د رایه اچولو کار بندېدلی شي، چې بلوا، تاوتریخوالی، طوفان، سیلاب یا بله داسې پېښه رامنځته شي چې نظم له منځه وړي.

د یوه څارونکي/ استازي په توگه تاسو حق لرئ چې د کومي ناسمي کړني په صورت کې د ټاکنو خپلواک کمیسیون یا د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون ته شکایت وکړئ. سره له دې، تاسو باید واقعیت په نظر کې ونیسئ او ننګونه مو د ټولټاکنو د قانون او کړنلارو پر بنسټ وي او باوري کړئ چې د رایو اچولو پروسه کې مزاحمت نه رامنځته کوئ.

BVV څه شی دی؟ د ټاکنو خپلواک کمیسیون د اساسي قانون او د ټاکنو د قانون پر بنسټ بڼایي داسې اقدامات پورته کړي چې د ازادو، عامو، مستقیمو، مناسبو او رڼو انتخاباتو لپاره لاره هواره کړي. په افغانستان کې د لومړي ځل لپاره د رایه ورکوونکو د بایومیتریک تصدیق کارول کيږي څو د ټاکنیزې پروسې دېره روڼتیا باوري شي.

روڼتیا به څه ډول زیاته شي؟ دغه سیستم به وتوانیږي چې د گوتې د نښې او د مخ انځور، د تذکرې انځور او د رایه ورکوونکي د ثبت د سند د انځور پر بنسټ جعلي شیان وپېژني. هر هغه کس چې له یو ځل زیاته رایه واچوي، وبه پېژندل شي او د ټاکنو د قانون مطابق به د شکایتونو کمیسیون ته د محاکمې لپاره وروپېژندل شي. هغه رایه ورکوونکی چې څو ځل رایه واچوي، لومړنۍ رایه یې اعتباري او پاتې نورې رایې یې غیر اعتباري دي. څه ډول به وکارول شي؟ د رایه اچولو په هر مرکز کې د بایومیتریک ماشین کارول اجباري دي او د ټاکنو خپلواک کمیسیون به یې د افلاين کارونې لپاره وکاروي. له رایه ورکوونکي څخه به د نښې او چپ لاس د غټو گوتو نښې او یو انځور او د تذکرې انځور واخیستل شي. د بنځینه رایه اچوونکو انځور اخیستل یوازې هغه مهال ضروري دي چې دواړه لاسونه موجود نه وي.

کوم معلومات اخیستل کيږي؟ ولایت، ولسوالي، د رایه اچولو د مرکز کوډ او رایه ورکوونکي لپاره کوډ. څوک به بایومیتریک معلومات واخلي؟ د رایه اچولو په مرکز کې د ټاکنو خپلواک کمیسیون کارکوونکي بایومیتریک معلومات به څه وخت واخیستل شي؟ کله چې رایه ورکوونکی تشخیص کړی د رایو اچولو حق لری.

د مرکز روزونکي به د معلوماتي تکنالوژۍ کارکوونکي وروزي

د معلوماتي تکنالوژۍ ولایتي کارکوونکي به د ولسوالي د ټاکنو مامورینو او نورو نه روزنه ورکوي.

د ټاکنو د ولسوالي مامورین او مرستیالان به یې د رایه اچولو د مرکز مدیران، مشران او د پېژندنې مامورین وروزي

د رایه اچولو د مرکزونو مدیران به تخنیکي مهارتونه ولري

د رایه اچولو د مرکز مشران به د رایو د پاتو ورکوونکي، د پاتو د صندوق مرستیالان او د کتار کنترولوونکي وروزي.

د رایه اچونکي د تصدیق بایومیتریک آله

بایومیتریک د چاپ ماشین

د چاپ ماشین به هر رایه ورکونکي لپاره د بایومیتریک سند چاپولو په موخه وکارول شي.

بایومیتریک سند به، چې د رایه ورکونکي شتون تصدیقوي، چاپ او د رایه ورکولو د هغې پاتې پر شا وښلول شي چې رایه اچونکي یې کاروي. بایومیتریک سند به یوه خانګړې پرلپسې شمېره ولري چې له خانګړې رایه ورکونکي سره به تړاو ولري او وپه ښیې چې د لاندې یادو شوو په ګډون د رایه ورکونکي معلومات د بایومیتریک په ماشین کې ثبت شوي دي: د رایه اچولو د مرکز کوډ، د رایه ورکولو نېټه او وخت او د QR کوډ.

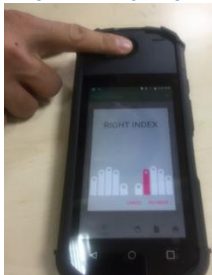
بایومیتریک سند

کله چې د بایومیتریک پراوونه بشپړ شي، هر رایه ورکونکي لپاره به یو بایومیتریک سند او تعقیبي QR کوډ سره چاپ شي. هر رایه ورکونکي لپاره به یو بایومیتریک سند چاپ شي. د بایومیتریک سندونو د بیاچاپولو اجازه نشته.

د رایه ورکولو د پاتې پر شا د بایومیتریک سند نښلول اجباري دي.

بایومیتریک ماشینونه

د بایومیتریک نوي 22.000 ماشینونه، چې په راتلونکو ټولټاکنو کې به وکارول شي، یوه الکترونيکي وسیله ده، چې د معلوماتو د پروګرامونو مختلف ډولونه پکې نصب کېدلی شي.

د ټاکنو خپلواک کمیسیون به د رایه ورکولو له پیل څخه مخکې BVV د رای ورکونکي بایومیتریک تصدیق آله چالان کړي، د انتخاب برخې ته لار شي او څارونکي او مشاهدین داده کړي چې هېڅ شی پکې ثبت پاتې نه دي.

د پروسې په پای کې به د ټاکنو خپلواک کمیسیون د پیژندنې مامور څارونکو او مشاهدینو ته د رایه ورکونکو هغه شمېره وښیې چې ثبت شوي وي.

د رایه ورکونکو له لوري د کمپونیکشن یا انځور اخیستلو وسایل له خان سره راوړل منع دي، او ساتونکي/ بدن پلټونکي به له رایه ورکونکو سره د کمبري د ننویستلو مخنیوی وکړي.

رایه ورکونکي به لومړی د چاپ لاس او بیا د بڼي لاس شهادت گوته په رنگ کي نښاسي. که نه وي، د همدې لاس غټه یا پله گوته باید وکارول شی.

ټول رایه ورکونکي باید تصدیق/ سټیکر شوي تنګره ولري. د بایومیترکي ماشین کارونه اجباري ده.

د پېژندنې په پړاو (۲) کې، د کتار کنټرولونکي مامور، رایه ورکونکي او د رایي د پاني ورکونکي به د بایومیترکي په پروسه کې دخپل وي.

د رایي د پاني ورکونکي به:
د بایومیتریک ماشین له چاپ ماشین څخه د هر رایه ورکونکي بایومیتریک تصدیق ليري کوي.
رایه ورکونکي ته د رایي ورکولو پانه چمتو کړي
د رایه ورکونکي غټه گوته په رنگ ککړه کړي
د چاپ له ماشین څخه د بایومیتریک تصدیق ليري کړي
بایومیتریک تصدیق د رایي ورکولو د پاني په شا پوري ونښلوي

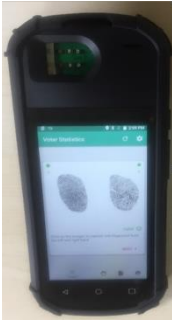
د اټکل له مخي

دقیقه

د بایومیتریک پروسې له بشپړیدلو وروسته به د کتار کنټرولونکي مامور د چاپولو تنی کېکاري څو د بایومیتریک سند چاپ شي.

ماشین د گوټو د نښو له لیدلو څخه وروسته یې له خان سره نښوي، د پېژندنې مامور به د رایه ورکونکي د مخ انځور اخیستلو لپاره ماشین د چمتو کولو لپاره "NEXT" تنی کېکاري.

وروسته له دي به د کتار کنټرولونکي مامور د "NEXT" تنی کېکاري څو د تنګري د انځور او د VR د سند شمیري اخیستلو پروسه بشپړه کړي.

د رایه ورکونکي انځور به د رایه ورکولو له سکرين سره له داسې بېګر اوڼد سره و اخیستل شي چې ویني دا د رایه اچولو په یوه مرکز کې اخیستل شوی دی. د پنځینه وو د انځور اخیستل په اختیاري وي په هغه صورت کې چې دوه گوټي یې ثبت شوي وي.

شمېرنه: وروسته له دې چې د مازديگر په ۴ بجو د ټاکنو ورځ پای ته ورسېږي، د ټاکنو خپلواک کميسون به د رايو د هغو پاڼو د شمېرلو پړاو پيل کړي چې د رايو اچولو په هر مرکز کې د رايو په صندوقونو کې اچول شوي وي. دا د ټولټاکنو د ورځې تر ټولو مهمه شېبه ده.

حقونه	مسووليتونه (هغه څه چې بايد ترسره نه کړي)
څارونکي او مشاهد کونکي د شمېرنې تر بشپړېدلو او د ټولو موادو تر بندېدلو او د رايو له مرکزونو څخه تر انتقالېدلو پورې د رايو په مرکزونو کې پاتې کېدلی شي.	څارونکي، مشاهد کونکي او د رسنيو استازي د مشاهدې لپاره بلل کېږي، خو مزاحمت بايد جوړ نه کړي او د شمېرنې په پروسه کې د ځنډ لامل نه شي.
د رايو اچولو د مرکز مشر پر څارونکو او مشاهد کونکو تر هغه کوم محدوديتونه نه شي وضع کولی، چې د نظم ساتلو لپاره اړين وي.	د دغې پروسې په اوږدو، له څارونکو او مشاهد کونکو څخه هېڅوک هېڅ ډول حساسو موادو ته گوتې وروړلی نه شي.
د ټاکنو د خپلواک کميسون د رايو اچولو د مرکز مشر بايد څارونکو ته د پروسې هر پړاو تشرېح او مودبانه چلند ورسره وکړي.	
هغو شکايتونو ته پاملرنه وکړي چې د استازو له لوري ثبت شوي دي او مناسبه روڼتيا چمتو کړي.	
د شمېرلو له پروسې څخه مخکې، د پېژندنې مامور به په بايومېټريک ماشين کې د احصايې انتخاب پرانيزي او څارونکو او مشاهدېنو ته په هغې کې ثبت شوي معلومات وښيي او ولولي.	
ټولې رايې بايد څارونکو او مشاهد کونکو ته يو په يو وښودل شي او اعتبار او بې اعتبارتوب يې د رايو اچولو د مرکز د کمېټې د مشر له لوري په لور غږ واورول شي.	
د رايو د اعتبار او بې اعتبارۍ لپاره مجادله وکړي د کانديد سارنوال چې د رايې لري کولی شي د نتيجه شنه فارم کاپي تر لاسه کړي	

د رايو اچولو د مرکز کارکوونکي به د رايو له شمېرلو وروسته د ټاکنو ټول مواد راټول کړي. د رايو پاڼې به په TEB کې بندې شي او بيا به د رايو د پاڼو صندوق کې وچول شي او مهر به ورباندې ولږي. د رايو اچولو د مرکز مشر به د بايومېټريک ماشينونه راټول او د مرکز مدير ته به يې د پايلو له فورمو او نورو حساسو موادو سره يو ځای مرکز ته د انتقالولو په موخه وسپاري. ماشين په اړونده صندوق کې واچوي او صندوق په هغه TEB کې واچوي چې د رايه ورکونکو د لسټ لپاره کارول شوی وي او بند يې کړی. د بايومېټريک چاپ ماشين بڼايي په جلا ډول په نېلي رنگه صندوقونو کې وچول شي. د شکايتونو فورمې به په C4 پاکتونو کې وچول شي او د شکايتونو د ټولو فورمو پاک به په يوه A3 پاکت کې وچول شي (د دغه پاکت پر شا بايد د ولايت، ولسوالۍ، د رايه اچولو مرکز، د دغه مرکز کود او نوم وليکل شي. دغه ټول مواد بايد د ولسوالۍ په کچه د ټاکنو مامور ته وسپارل شي. يوازي نوموړی مامور حق لري چې دغه مواد د ټاکنو د خپلواک کميسون ولايتي دفتر ته تسليم کړي.

اعتباري رایه

کله چې د رایه ورکوونکي اراده څرګنده وي د رایې پر کاغذ د تصدیق ټاپه لږېدلې وي هلته پر صندوق کومه نېنه موجوده وي (د رایه ورکوونکي له پېژندنوکي نېني پرته) او دا یوازینی نېنه وي هلته دوه نېني وي خو پر یوه کرښه، چې د یوه نوماند لپاره ورکړل شوي وي په تش صندوق کې یوه نوماند لپاره شوی نېنه د نورو نوماندانو له نورو صندوقونو سره لږېدلې وي خو د نېني ستره برخه د نوموړي یو نوماند په صندوق کې وي د رایې پاڼه شکېدلې وي خو د ټولو نوماندانو لپاره ټول صندوقونه روغ رمت وي او د یوه نوماند لپاره څرګنده نېنه موجوده وي د یوه نوماند پر انځور/ لوگو/ یا نوم نېنه کارول شوي وي

نااعتباري رایه

کله چې د رایه ورکوونکي اراده څرګنده نه وي د رایه ورکوونکو اراده څرګنده نه ده د رایې هغه پاڼه چې داسې لیکل پرې شوي وي چې د رایه ورکوونکي په اراده کې ابهام نېني د رایې پاڼه شکېدلې وي چې د نوماندانو د صندوق په ګډون د نوماندانو د تفصیلاتو د بشپړ له منځه وړلو لامل کیږي د رایه ورکولو هغه پاڼې به نااعتباري وګنل شي چې بایومیټریک سند/ تصدیق ونه لري. د رایه ورکوونکو هویت څرګند شي د رایې هغه پاڼه چې رایه ورکوونکو له یوه زیات نوماندان په نېنه کړي وي د یوه نوماند د انتخاب بنودونکي نېنه بدله شوي وي، پاکه شوي وي، کراس شوي او بل انتخاب شوی شوی وي کله چې د رایه ورکوونکي نېنه ونه نېني چې کوم نوماند ته یې رایه ورکړې ده د رایه ورکولو د پاڼې پر شا تصدیقي ټاپه نه وي د نېني ستره برخه د نوماندانو د دوه صندوقونو تر منځ وي

د رایې تشه پاڼه: د رایې هغه پاڼه چې د ټاکنو د خپلواک کمیسیون له لوري خپره شوې نه وي او د نوموړي کمیسیون له لوري د خپري شوي اصلي پاڼې بڼه ونه لري

ننگوني او شكايتونه: ټاکنيزې ننگوني او شكايتونه د ديموکراتيکو ټولټاکنو يوه مهمه برخه ده. د ټاکنيزو شكايتونو کميسون د بي پروايي، سرغړونو او جرمونو په تړاو د ټاکنيزې پروسې په اړه د نيوکو او شكايتونو حلولو مسووليت لري خو ټاکنيز عدل، اعتبار او روښتيا ډاډمنه کړي.

ننگوني او شكايتونه په کابل يا ولايتي مرکزونو کې او په دغو ټاکنو کې د رايو اچولو په مرکزونو کې د ټاکنيزو شكايتونو د اورېدلو کميسون استازو ته سپارل کيدلی شي. له دې پرته، هر ولايتي دفتر او د ټاکنيزو شكايتونو کميسون پخپله، پرته له دې چې يو شكايت ورته ورسيرې، د يوې موضوع د څېړلو واک لري. د ټولټاکنو د روښتيا لپاره اړينه ده چې د ټاکنو خپلواک کميسون، د ټاکنيزو شكايتونو کميسون او عدلي سيستم وغواړي چې شكايتونو ته له کوم خنډ پرته په اغېزمن ډول ځواب ووايي. همدا راز بايد شكايت کونکي د شكايتونو له رسمي مېکانيزمونو څخه گټه پورته کړي او د پرېکړو پايلې ومني².

د فورمو له چمتو کولو څخه ډډه او مخنيوی کول او د شكايت او نيوکې نه رسول د ټاکنو د قانون له ۹۸ مادې څخه سرغړاوی بلل کيږي.

که چېرې نوماند، نيوکه کونکي، شكايت کونکي يا مدافع د شكايتو له ولايتي کميسون څخه راضي نه وي، د پرېکړې له کېدلو څخه وروسته په ۳ ورځو کې دننه بڼايي د ټاکنيزو شكايتو خپلواک کميسون ته خپل شكايت ورسوي.

په کابل کې د ټاکنيزو شكايتو د اورېدلو کميسون، ولايتي کميسون يې، او د رايو اچولو په مرکزونو کې استازي يا د ټاکنو پر ورځ د مرکزونو مديران او مشران شكايتونه اورېدلی شي. همدا راز د رايو اچولو مرکز مشر يا مدير به د دغه کميسون د وېبپاڼې له لارې په انلاين بڼه واک ولري چې ټاکنيز شكايتونه ترلاسه کړي. دغه چارواکي بايد په پوره صداقت سره دغه شكايتونه په ځانگړو پاکټونو کې بند کړي او خوندي يې وساتي او د پروسې په پای کې يې اړونده ولايتي ټاکنيزو کميسونونو ته وسپاري.

بي پروايي: دا د رايه ورکونکي، نوماند، د ټاکنو د کارکونکي، څارونکي، شاهد، رسنيو او په ټاکنيزه پروسه کې د نورو گډونوالو له لورې غير ارادي او ناڅاپي کړنو ته راجع کيږي.

سرغړونه: د هغو ټولو کړنو او حذفونو په گڼون ارادي کړنې دي چې د ټاکنو د قانون په ۹۸ مه ماده کې بنودل شوي دي.

- (1) نیوکه: تصدیق شوي څارونکي ښايي د رایه اچولو د یوه مرکز له مشر سره د یوه رایه ورکونکي د رایي ورکولو حق وننگوي، خو نیوکه باید رایه ورکونکي ته د رایي د پايي له ورکړي مخکې وشي. یو رایه ورکونکی ښايي د ورتوب د شرط د نه پوره کولو پر بنسټ وننگول شي:
- ← د افغانستان تابعیت ولري
 - ← د ټاکنو پر ورځ يې عمر ۱۸ کاله وي
 - ← د قانون یا کومي محکمي له لوري له مدني حقونو درلودلو څخه محروم شوی نه وي
 - ← نوم يې د رایه ورکونکو په لسټ کې ثبت شوی وي
 - ← پر تذکره يې باید د رایه ورکونکي د ثبت نښه او سټيکر لږېدلې وي

- (2) شکایات: که چېرې تصدیق شوي څارونکي وويني چې د رایو اچولو او شمېرلو پروسه د ټولټاکنو د قانون او ټاکنيزو کړنلارو مطابق نه ترسره کيږي، د ټاکنو د خپلواک کميسون د رایو اچولو د مرکز له مشر سره خپله اندېښنه شريکولی شي. هغوي همدا راز کولای شي چې د رایو اچولو په مرکز کې د ټاکنيزو شکايتونو د کميسون استازو ته خپل شکايت وکړي. که چېرې يو ننگونکی د رایو اچولو د مرکز د مشر له پرېکړې څخه راضي نه وي، ښايي د شکايت هغه يوه فورمه ډکه کړي چې د رایو اچولو په مرکز کې د ټاکنيزو شکايتونو د کميسون لپاره موجوده وي. څارونکی باید د ټاکنيزو شکايتونو د کميسون له استازي يا د رایه اچولو د مرکز له مشر څخه د شکايت د فورمې غوښتنه وکړي. د شکايت فورمه باید له ډکولو وروسته په يوه پاکټ کې واچوي او بند يې کړي. د رایو اچولو د مرکز مشر به د پاکټ پر شا اړين معلومات وليکي. د رایو اچولو د مرکز مشر به دغه پاکټ د شکايت په فورمه کې ځای پر ځای کړي. دغه پاکټ به له حساسو موادو سره واچول شي او له ټاکنو څخه وروسته به د ټاکنو د خپلواک کميسون له لوري د ټاکنيزو شکايتونو کميسون ته واستول شي.

دارالانشاء Islamic Republic of Afghanistan
Independent Electoral Complaints Commission

تاسو کولای شئ چې
انلاین فورمه دکه کړئ:
<http://iecc.gov.af>

د قضیې شمېره / د شمارې قسېډه: (پورې د شکایاتونو د کمیسیون لپاره) تېرا برای کمیسیون شکایات

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

د شکایت فورمه/فورمه شکایت

F2

ټاکلې / انتخاباتي (ښکلی شې انشائي گړند) راسي حرکت د ولسوالي شورا/شورای ولسوالی ولسشوریزو/رايست جېوړی ولایي شورا/شورای ولایي

موسوع (ښکلی شې انشائي گړند) کډبان رای اجونه / رای دهی د رایو شمېرل / د شرازی آراه نومې وېلې/انتخاې اعلاي نوراساير

د رای اجونې ځای شمېره / د شماره محل رای دهی..... د رای اجونې مرکز شمېره / شماره مرکز رای دهی.....
په کوم ساعت کې واقع شو / در کيام ساعت واقع شو؟..... په کومه نېټه کې پېښ شو / در کيام تاريخ واقع شو؟.....

شاکي: د پلارم نوم / فرزند:

تاریخ/ مرد ښځينه/ زن ميايل شمير:

پته / آدرس: (ولایت، ولسوالی او ناحیه):

د ټنګرې یا د رای ورکولو کارت شمېره / شماره ټنګره یا کارت رای دهی:

تاسې څوک پاست/ شما کی هستی؟ نوماند/ کاندید استازی/ نماینده رای اجونکی/ رای دهنده نور/ سایر

مشکلی علیه: د پلارم نوم / فرزند:

تاریخ/ مرد ښځينه/ زن ميايل شمير:

پته / آدرس: (ولایت، ولسوالی او ناحیه):

د نوماندې یا ټنګرې شمېره / شماره کاندیداتوری یا ټنګره:

هغه څوک دی/ او کی است؟ نوماند/ کاندید استازی/ نماینده رای اجونکی/ رای دهنده نور/ سایر

د شکایت په اړه لنډ معلومات وړاندې کړئ/ اړه ایه معلومات مختصر در باره شکایت (موضوع، جزئیات، موقعیت، تاریخ)

مدافع: هر طبیعی یا قانونی شخص چې شکایت تری شوی وي

شکایت کوونکی: هغه شخص (ښایي ته) چې په لیکلې ډول یې د طبیعي یا قانونی اشخاصو خلاف د تانکیزو سرغړونو، بې پروایۍ او جرمنو په اړه شکایت ثبت کړی وي.

هغه معلومات چې د تانکیزو شکایاتونو خپلواک کمیسیون لپاره وړاندې کولای کوئ، زموږ سره په محفوظ ډول او په یخ حال کې یا سره په تریک کړئ. معلومات که شما برای کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی اړه مینلایډ، بطور کامل محفوظ مینلاید، د به هج وجه با اشخاص ټیګر شریک مینلاید.

د شکایت په اړه نور معلومات / معلومات ټیګر در باره شکایت:

هغوی باید د خپل شکایت له محتواوو څخه په بشپړ ډول خبر وي. ۳. د ټاکنو د قانون مطابق په څرګند ډول شکایت یا نیوکه ولېکې. ۴. د اړوند لارښود مطابق د شکایت یا نیوکې فورمه دکه کړې. ۵. د شکایت/ نیوکې د فورمې دکولو پر مهال خپله ټنګره او پر ټنګره سټېګر ولري. ۶. د مدافع دقیق پروفایل او پته چمتو کړي. ۷. د خپلې نیوکې او شکایت لپاره کافي ثبوتونه چمتو کړي.

ثبوتونه: د نیوکې او شکایت په تړاو د قضیې د دواړو خواوو له لوری چمتو شوي لیکلې اسناد، انځور، غږ، نښې.

اعتراف کوم چې پورته ډول وړاندې شوي معلومات په بشپړ ډول ګډ او سم ده، که چېرې داسم ثبت شي، راتلونکې مسولیت او قانونی مجازات یې په غاړه اخلم. اعتراف میدارم که معلومات اړه شه دق کلاماً درست مینلاید، در صورت نادرست بودن آن، حاضر به پذیرش هرگونه مسولیت بعدی و مجازات قانونی می باشم.

د قضیې ثبتولو نېټه/ تاریخ ثبت قضیه:

امضاء / شصت
وخت / زمان:

د تانکیزو شکایاتونو د اړوندو ولایتي کمیسیونونه د تانکیزو شکایاتونو د حل کولو لومړنی واکمن دي. په استثنایي حالتونو کې مرکزي کمیسیون ښایي د تانکیزو شکایاتونو د حل کولو لومړنی واکمن اوسي. د تانکیزو شکایاتونو مرکزي او ولایتي کمیسیونونه مجبور دي چې د تانکیزو نیوکو او شکایاتونو په اړه د خپلو پرېکړو پایلې د دغې ادارې د وېبپاڼې له لارې شریکي کړي. د شکایاتونو کمیسیون به د سرغړونو په صورت کې اړین بنديزونه وضع کړي. که چېرې نوماند، نیوکه کوونکی، شکایت کوونکی یا مدافع د ولایتي کمیسیون له پرېکړې څخه راضی نه وي، هغوی ښایي د تانکیزو شکایاتونو له مرکزي کمیسیون سره د پرېکړې له کېدلو څخه وروسته په ۳ ورځو کې دغه خپله شکایت ثبت کړي. ۲.

د شکایت ثبتولو نېټه/ نام ثبت کننده شکایت:

دنده / وظیفه:

د دفتر د

امضاء:

د شکایت د تانکیزو شکایاتونو خپلواک کمیسیون کارمند لخوا ثبت شوی دی او یا (د ټاکنو په ورځ د رای ورکولو ځای یا مرکز د مسئول لخوا ثبت شوی دی. این شکایت توسط کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی ثبت شده یا (در روز انتخابات توسط مسئول مرکز یا رئیس محل رای دهی)

د قضیې شمېره/ د شمارې قسېډه: (پورې د شکایاتونو د کمیسیون لپاره) تېرا برای کمیسیون شکایات

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

شاکي: علیه:

د ثبت د مسئول نوم / نام مسئول ثبت: کاري موقت/ موقت کاري:

د ثبت د مسئول امضاء/امضاء مسئول ثبت: وخت / زمان: تاریخ:

موقعیت: C

ټاکنیزه روڼتیا څه شی دی؟ ټاکنیزه روڼتیا هغو نړیوالو معیارونو، نورمونو او د ټاکنو د مناسب ترسره کولو اداره کوونکو ارزښتونو ته راجع کیږي چې په نړیواله کچه ټولو هېوادونو باندې د ټاکنو په دوره کې – له ټاکنو مخکې پراو کې، د کمپاین په موده کې، د ټاکنو په ورځ او له ټاکنو وروسته – پلي کیږي.

- د ټاکنیزې روڼتیا کلیدي اصول: ټولشمولتوب، روڼتیا او مسوولیت منل، د قانون تحمیلول، زړورتیا او اعتبار
- خپلواکي، بی طرفي او مسلکیتوب هغه ارزښتونه دي چې د ټاکنو خپلواک کمیسون او د ټاکنیزو شکایتونو کمیسون یې باید د ټاکنو د ورځې په ټولو پړاوونو کې پلي کړي.
- تاسو د یوې سیاسي ډلې یا خپلواکو نوماندانو، کورنیو مشاهدینو، امنیتي ځواک، عدلي سیستم او ټول ونډه وال باید د دغو اصولو تابع شی او د افغانستان په اعتباري ټولټاکنو کې همکاري وکړئ.
- په داسې حال کې چې په افغانستان کې ټاکنیزه پروسه ډېره ښه شوې ده، درغلي، په ځانگړي ډول د رایو د پانو کارکوونکو د ټاکنیزې پروسې اعتبار او د افغانانو باور یو څه زیانمن کړی دی.
- د ټاکنو خپلواک کمیسون او د ټاکنیزو شکایتونو کمیسون لا زیاتې هڅې کوي څو د درغلي – ضد یو شمېر کړنو، لکه د تعقیب سیستمونه، د رایو د پانو او صندوقونو لپاره بار کودونه، د رایو د پانو د صندوقونو د شمېر له مخې مهرونه، له لارې غوره ټولټاکنې باوري کړي. دوه نوي ځانگړتیاوې، د رایه اچولو په مرکزونو کې د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسون د استازو ټاکنه او د بایو میټریک کارول، د غوره ټولټاکنو په ترسره کولو کې همکاري کوي. سره له دې، ټاکنیزه روڼتیا یوه سیاسي ستونزه ده ځکه چې روڼتیا او سپېڅلتوب د ټاکنو د افغان ونډه والو په ژمنتیا پورې اړه لري څو د رایه ورکوونکو د پاکې ارادې درناوی وکړي. د ادارو اصلاح کول کفایت نه کوي، بلکې عام وگړي باید وهڅول شي چې بدلونونه واقعي دي او هغوي باید ورباندې باور وکړي.

د درغلي د خطر مدیریت: د درغلي – ضد کړنو کې د درغلي د مخنیوي او د درغلي د کشف گامونه گډون لري چې د نړیوالو غوره کړنو او له تېرو افغان ټولټاکنو څخه د زده کړل شوو درسونو پر بنسټ چمتو شوي دي. د درغلي په له منځه وړلو کې دغه مختلف عناصر رانگارل شوي دي: د درغلي مخنیوی/ د درغلي منع کول. د درغلي پیژندنه/ د درغلي کشف، د درغلي اصلاح کول (له درغلي څخه د ډکو پایلو بې اعتباره کول، د قانون ماتوونکو محاکمه کول).

د بایو میټریک کارول: د ۲۰۱۸ کال د ولسي جرگې د ټولټاکنو یو نوی والی د ټولټاکنو په ورځ د بایو میټریک تصدیق کارول دي. د ولسمشر د یوه فرمان له مخې، د ټاکنو د خپلواک کمیسون د رایو اچولو کارکوونکي به د رایې د پانې له اچولو څخه وروسته د دوه گوتو نښې او یو انځور (یوازې د نارینه وو لپاره جبري دی) واخلي. بایو میټریک د دې لپاره اخیستل کیږي چې یو کس یا کارکوونکي دوه ځل رایه وانه چوي. د درغلي ضد دغه گام د ټاکنیزې روڼتیا لپاره یو اضافي خونديتوب دی ځکه چې د رایه اچونې له مرکز سره د رایه ورکوونکي لست، دوه ډوله رنګ (یو گوتو کې یو ښکاره لیدل کیږي او بل په تذکرو باندې نه لیدل کړی)، د تعقیب سیستمونه او مهرونه هم موجود دي.

د رایه اچولو په مرکزونو کې د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسیون استازي: د ټاکنو په ورځ ټاکل شوي نږدې ۵۱۰۰ تنه استازي به دوه گوني دنده ولري:

- له رایه ورکونکو، د سیاسي ډلو او خپلواکو نوماندانو له استازو او مشاهدو کونکو څخه به په مستقیم ډول شکایتونه ترلاسه کړي او د ټاکنو د ورځې د کړنو په اړه به یې د اړتیا له مخې د شکایتونو په ثبتولو کې مرسته وکړي (د ۲۰۱۴ کال په ټولټاکنو کې، د ټاکنو خپلواک کمیسیون یوازې ۱۵۰ شکایتونه ترلاسه کړي او د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون ته سپارلي وو. د دعوي له مخې، دا چې د دغو شکایتونو ډېری برخه د ټاکنو د خپلواک کمیسیون د کارکوونکو خلاف وو، په لاره کې ورک شوي وو).

د ټولټاکنو د ورځې لپاره چمتووالی او راپور ورکول: د دې لپاره چې د سیاسي ډلې یا یوه خپلواک نوماند د استازي په توگه په اغېزمنه توگه کار وکړي، تاسو او ستاسو ډله باید یو څو شیان په نظر کې ونیسئ او ضمیمه فورمې ډکې کړئ.

د ټولټاکنو له ورځې مخکې

1. باوري کړئ چې تاسو د ټاکنو د خپلواک کمیسیون له لورې تصدیق شوي یاست چې د خپلې ډلې یا نوماند لپاره څارنه وکړئ
2. د ۲۰۱۶ کال د ټولټاکنو قانون او کړنلارې په بشپړه توگه زده کړئ. د ټاکنو د خپلواک کمیسیون وېبپاڼه <http://www.iec.org.af> او د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون وېبپاڼه <https://www.facebook.com/IECAfghanistanOfficial/> / iecc.gov.af/en کې د بشپړې ټاکنیزې پروسې په اړه پراخ معلومات موجود دي. مونږ هیله لرو چې دغه لارښود به هم درسره ستاسو په هڅو کې مرسته وکړي.
3. د یوه شکایت د ثبتولو په برخه کې خپل حق وپېژنئ او دا چې د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسیون یوه فورمه څنګه کارولی شئ.
4. باوري کړئ چې د رایه اچولو په مرکز کې د رایه ورکونکو لست له ټولټاکنو څخه ۱۵ ورځې مخکې بنودل شوی دی څو رایه ورکونکي یې ولیدلی شي.
5. د ټاکنو له خپلواک کمیسیون، د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون او هغو مشاهدو کونکو سره اړیکه جوړه کړئ چې ستاسو د رایه اچولو په مرکز یا ولایت کې ټاکل شوي وي.
6. له کلیدي پوښتنو سره یو چپک لست جوړ کړئ چې د ټاکنو په ورځ څارنه وکړئ
7. له خپلې سیاسي ډلې یا نوماند سره د راپور ورکولو یو سیستم جوړ کړئ څو وکړای شئ چې د ټولټاکنو په ورځ په پرلپسې ډول راپور ورکړئ.
8. باوري کړئ چې د ټولټاکنو ورځې لپاره مو ترانسپورت تنظیم کړی وي او په خپله سیمه کې له امنیتي حالت څخه خبر یاست.

د ټولټاکنو د ورځني لپاره چمتووالی

1. باوري کړئ چې د ټاکنو د خپلواک کمیسیون اعتبارلیک او تذکره مو د سره یوځای
 2. له کلیدي پوښتنو سره چېک لست چاپ کړئ چې د ټولټاکنو په ورځ یې څارنه وشي
 3. ستاسو د سیاسي ډلې یا نوماند له لوري یو تصدیق، چې ستاسو بشپړ نوم، د رایه اچولو د مرکز نوم او شمېره پکې وي، چېرې چې به تاسو څارنه کوئ.
 4. کاغذ او پنسل، خواره او اوبه د سره ولرئ. که امکان ولري، ښايي یوه کبیره، لاسي برق او د حساب ماشین د سره واخلي.
- تاسو به د رایه اچولو د مرکز له پرانیستل کېدلو څخه ۳۰ دقیقې مخکې د سهار په پنځه نیمو بجو ورسېږئ خو د ټاکنو له خپلواک کمیسیون او د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسیون له استازي سره اړیکه جوړه کړئ او د مرکز د پرانیستلو لپاره د ټاکنو د خپلواک کمیسیون چمتووالی مشاهده کړئ.

استازو لپاره د ساده چپک لست بېلگه: څه باید مشاهده/ راپور شي؟

ولایت	ولسوالي	د رایه اچولو د مرکز د پرانیستل کېدو وخت
د رایه اچولو مرکز	د رایه اچولو مرکز	د رایه اچولو د مرکز د بندېدلو وخت

هو	نه	ایا د رایه اچولو مرکز پرانیستل شو؟
هو	نه	ټول ټاکنیز مواد چپري موجود دي؟
هو	نه	ایا د رایه اچولو په مرکز کې بایومتریک آله وه؟
هو	نه	ایا د ټاکنو د خپلواک کمیسیون ټول کارکوونکي موجود وو؟ ایا د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسیون استازی موجود و؟
هو	نه	د نورو ټلو/ نوماندانو استازي چپرته دي؟ له کومې ډلې؟

هو	نه	ایا کومه امنیتي ستونزه شته؟ ایا امنیتي ځواکونه موجود دي؟
هو	نه	ایا د ټاکنو خپلواک کمیسیون د رایه ورکونکو هويت معلوموي او پر گوتو رنگ گوري؟ آیا د رای ورکونکی نوم لیست کی شته؟
هو	نه	ایا د گوتي د نښو او انځورونو اخیستلو لپاره بایومتریک آله کارول شوي وه؟ تشریح کړئ چې څه ډول؟
هو	نه	ایا د ټاکنو خپلواک کمیسیون یا د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون سره کوم شکایتونه ثبت شوي دي؟ ستونزه تشریح کړئ
هو	نه	ایا د درغلی یا ناسمو کړنو کوم حالت موجود و چې ستاسو نوماند یا پروسه اغېزمنوي؟ تشریح کړئ

هو	نه	ایا د رایو شمېرنه د څارونکو، مشاهده کوونکو یا د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسیون پر وړاندې ترسره شوه؟ ایا ته موجود یې؟
هو	نه	ایا نتیجه په سمه توگه په رایو مرکز کی اخبار یا نشر شوی دی؟
هو	نه	ایا د درغلی یا ناسمو کړنو کوم حالت موجود و چې ستاسو نوماند یا پروسه اغېزمنوي؟ تشریح کړئ

د رایو د پاتو شمېر	اعتباري رایې	نااعتباري رایې
تثبی رایې	ستاسو نوماند لپاره رایې	نورو نوماندانو لپاره رایې

House of the People

ولسي جرگه

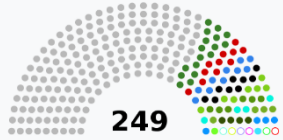
Wolesi Jirga

Type

Type Lower house of the National Assembly

Structure

Seats 249

Political groups

- Independents (165)
- Jamiat (17)
- PIUPA (11)
- Junbish (10)
- Republican (9)
- Hezb-e Wahdat (7)
- National Islamic Front (6)
- Afghan Millat (4)
- Islamic Dawah (4)
- Islamic Movement (4)
- National Solidarity Party (4)
- Hezbi Islami (1)
- National Islamic Unity (1)
- National Movement (1)
- National Solidarity Movement (1)
- National Sovereignty (1)
- National United (1)
- Naveen (1)
- People's Islamist Movement (1)

Elections

Last election Afghan parliamentary election, 2010

Next election Afghan parliamentary election, 2018

د ۲۰۱۸ کال د ولسي جرگي ټولټاکنې

د خلکو کور يا ولسي جرگه د مشرانو جرگي تر څنګ د خلکو د استازو يوه ملي اسمبلي ده. ولسي جرگه په هېواد کې د قانون جوړونې ستر بوج پر غاړه لري. ولسي جرگه له ۲۴۹ تنه استازو څخه جوړه وي چې په مستقیم ډول د رایه ورکونکو له لوري ټاکل شوي وي. دغه استازي د پنځه کلونو لپاره دنده ترسره کوي. د اساسي قانون له مخې په دغه جرگه کې باید یوازې ۶۸ تنه بنځینه استازي ګډون ولري. کوچیان خپل ۱۰ تنه استازي ولسي جرگې ته استوي. ولسي جرگه د قانون جوړولو او تصویبولو مسولیت پر غاړه لري او د ولسمشر کړنې تصدیقوي.

د ولسي جرگې د استازو رول: په ټوله نړۍ کې د پارلمان غړي په عادي ډول د ټولني د زعامت او ستراتيژيکي پلان جوړونې رول په غاړه لري. د پارلمان غړي باید په چټک ډول له بدلېدونکي چاپېریال سره ځان بلد کړي. سیاسي استازۍ: ستاسو په سیمه/ ولایت کې اوسېدونکو ټولو مختلفو ډلو (ځوانانو، سپین ږیرو، بنځو، مذهبي ډلو، مسلکي وګړو او نورو) سره د اړیکې جوړولو وړتیا درلودل او په مناسبه توګه د هر یوه استازیتوب کول او د خپلې سیاسي ډلې له سیاسي غوښتنو سره د محلي اندېښنو/ اړتیاوو توازن جوړولو وړتیا درلودل.

د ټولني مدافع وکیل: ستاسو په ناحیه/ سیمه کې د اوسېدونکو مختلفو شالیدونو، کلتورونو او ارزښتونو درلودونکو وګړو لپاره یو ماهر مدافع وکیل جوړېدل، په خپله ټولنه کې د پرمختګ ساحي تحلیلول او په ازادانه ډول د خبرو کولو جرات درلودل او د خپلو وګړو په استازیتوب په دولت کې د هغوي وکالت کول.

د ټولني مشر: د ټولني د ودې په مهارتونو کې ځان دخپلول، د محلي پروژو او نوښتونو ملاتړ وکړی او د محلي ګډون په اړه خلکو ته پوهاوی ورکړی؛ بڼه ویناوال شی او تشرېح کړی چې سیاسي پرېکړې او جوړښتونه د ټولنو تنظیمونو او وګړو ته څه مانا لري.

د خدماتو بدلونکۍ: د هغو عامه خدماتو پېچلتیاوې وپېژنئ چې ستاسو ټولني ته چمتو شوي دي؛ د خدماتو د چمتو کونکو د مسوول ګڼلو جرات او وړتیا ولری او د محلي ستونزو د درک کولو وړتیا پیدا کړی او دغه پوهه په محلي او ستراتيژیک ډول د کار په محلي پلان جوړونه، ترتیبونه او د خدماتو د معیار په څارنه کې وکاروی.

ځای ته بڼه ورکونکۍ: یوه محلي بېلګه یا رول ماډل شی چې خلک احساس وکړي چې د ستونزي پر مهال ورته رجوع کولی شي؛ د ټولني چاپېریال ته بڼه ورکولی شي، د لومړیتوبونو د پېژندلو وړتیا ولری، له مامورینو او د خدماتو له چمتو کونکو سره کار وکړی څو د خلکو ستونزي حل کړی.

د پوهې اتل: ستاسو د ولایت او رایه ورکونکو او ولسي جرگې تر منځ او له وزارتونو او په کابل کې له ادارو سره د محلي ځیرکتیا اصلي سرچینه اوسئ؛ د محلي معلوماتو د راټولولو او تحلیلولو او د ټولني په ګټه د کارولو مهارتونه ولری.

From: [https://en.wikipedia.org/wiki/House_of_the_People_\(Afghanistan\)](https://en.wikipedia.org/wiki/House_of_the_People_(Afghanistan))

استازیتوب: د ولسي جرگې نوماندان د مستحقو رایه ورکوونکو له لورې ټاکل کېږي. د ولسي جرگې غړي باید په ډېرو زیاتو ستونزو کې د هغوي استازیتوب وکړي، لکه د پالیسي جوړوونکو په توګه د ټولو وګړو په ګټه حکومتولي کول او د بودیجې د څارونکو په توګه د هغوي د ټولني راتلونکي جوړول او له موجودو پیسو څخه تر ټولو ډېره ګټه اخیستل. په دې ډول، د عامو وګړو د استازیتوب پر مهال باید د ولسي جرگې غړي د افغانستان د قانون اطاعت وکړي او همدا راز د اخلاقي ارزښتونو او اصولو تابع هم اوسي. د ولسي جرگې غړي باید همدا راز د خپلو خلکو له لورې یو شمېر غوښتنو او شکایتونو ته هم رسېدګي وکړي چې، په ځانګړي ډول له اداري سره په تړاو، هغوي ورته د لارې په پیدا کولو کې اړتیا لري. له همدې امله، د خبرو اترو/ کمیونیکیشن مهارتونه به د سره مرسته وکړي چې د خپلي ټولني استازیتوب په ښه ډول سره وکړای شي.

مسئولیت منل: د ولسي جرگې غړي خپلي ټولني او رایه ورکوونکو دواړو پر وړاندې مسئولیت لري. سیاسي مسئولیت منل د عامو وګړو او حقوقي ادارو، لکه پارلمان، پر وړاندې د دولت او سیاستوالو مسئولیت منل دي. په اخلاقياتو او حکومتولي کې، مسئولیت منل ځواب ویل، تهمت منل، تاوان او د حساب ورکولو تمه درلودل دي. په داسې حال کې چې د ولسي جرگې د غړو د مسوول ګڼلو لپاره د مېکانیزمونو په توګه داخلي قوانین او قواعد موجود دي، د عصري مشرانو لپاره مسئولیت منل د هغو کړنو، پرېکړو او پالیسیو د مسئولیت قبول او انګېرل دي چې ستاسو د سیمې د وګړو ژوند اغېزمنوي. په دې کې د رامنځته کېدونکو پایلو د راپور کولو، تشرېح کولو او د ځواب ویلو وړ کېدلو مجبوریت هم نغاړل کېږي. په سیاست کې، د فساد پر وړاندې د مبارزې او د سیاستوالو د مسوول ګڼلو لپاره، روڼتیا د یوې وسیلې په توګه کارول کېږي.

WJ (Parliamentary) Elections Candidates from the 34 Provinces of Afghanistan*

Nº	Province	Women candidates	Men candidates	Political Parties candidates	Independent candidates	Percentage of women	Percentage of men	Total Candidates	Seats Per Province	DQC
1	Badakhshan	8	68	3	73	10.50%	89.50%	76	9	0
2	Badghis	9	26	2	33	25.70%	74.28%	35	4	1
3	Baghlan	12	76	5	83	13.63%	86.36%	88	8	1
4	Balkh	22	63	15	70	25.88%	86.36%	85	11	0
5	Bamyan	11	29	7	33	27.50%	72.50%	40	4	1
6	Daykundi	8	33	8	33	19.51%	80.49%	41	4	0
7	Farah	3	39	0	42	7.14%	92.86%	42	5	0
8	Faryab	19	43	15	47	30.64%	69.36%	62	9	0
9	Ghur	5	25	4	26	16.66%	83.33%	30	6	0
10	Helmand	9	83	0	92	9.78%	90.22%	92	8	0
11	Herat	28	133	10	151	17.39	82.61%	161	17	0
12	Juzjan	4	26	3	27	13.33%	86.67%	30	5	0
13	Kabul	119	685	37	767	14.80%	85.20%	804	33	10
14	Kandahar	13	99	6	106	11.60%	88.40%	112	11	2
15	Kapisa	8	27	1	34	22.85%	77.15%	35	4	2
16	Khust	2	53	2	53	3.63%	96.37%	55	5	1
17	Kunarha	3	28	1	30	9.67%	9.33%	31	4	1
18	Kunduz	17	73	13	77	18.88%	81.12%	90	9	1
19	Laghman	4	20	3	30	12.12%	87.87%	33	4	0
20	Logar	5	30	0	35	14.28%	85.71%	35	4	3
21	Nangrahar	18	119	10	127	13.13%	86.86%	137	14	1
22	Nimroz	3	9	0	12	25%	75%	12	2	0
23	Nooristan	7	11	1	17	38.88%	61.11%	18	2	4
24	Paktia	5	73	2	76	6.41%	93.58%	78	5	2
25	Paktika	8	25	0	33	24.24%	75.75%	33	4	0
26	Panjshir	2	10	0	12	16.66%	83.33%	12	2	0
27	Parwan	11	17	1	27	39.28	60.71%	28	6	1
28	Samangan	6	25	3	28	19.35%	80.64%	31	4	0
29	Sarepul	4	29	7	26	12.12%	87.87%	33	5	1
30	Takhar	12	61	6	67	16.43%	83.56%	73	9	1
31	Uruzgan	9	16	3	22	36%	64%	25	3	0
32	Wardak	9	31	7	33	22.50%	77.50%	40	5	2
33	Zabul	6	18	1	23	25%	75%	24	3	0
34	Ghazni	0	0	0	0	0	0	0	11	0
35	Kuchi	8	35	2	41	18.60%	81.39%	43	10	0
36	Sikh	0	1	0	0			1	1	0
Total:		417	2139	178	2386	16.26%	83.39%	2565	250	35
Political Parties' Candidates Percentage				6.93%						1.34%
Independents Candidates Percentage					93.06%					

د ټولټاکنو بڼه ورځ ولری، د خپلي سياسي ډلې يا خپلواک نوماند استازیتوب په مسلکي ډول وکړی او د افغانستان د ټولټاکنو په پروسه او دیموکراسۍ کې خپله شخصي هکاري وکړی!!!

دغه سند د اروپايي ټولني په مالي مرسته چمتو شوی دی. د دغه سند منځپانگه ټاکنيز ملاتړ لپاره د اروپايي مرکز (ECES) مسوولیت دی او په هېڅ صورت د اروپايي ټولني د نظريي

PROSES Project in Support of Enhanced Sustainability and Electoral Integrity in Afghanistan

eces
EUROPEAN CENTRE
FOR ELECTORAL SUPPORT

انعکاس نه کوي.